

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/70/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6423202125
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ama Odalošová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6423202125.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Amy Odalošovej a členov senátu Mgr. Stanislavy Salajovej a JUDr. Vladimíra Šalamúna, v právnej veci navrhovateľov: 1/ A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. XX, 2/ D. B., nar. XX. XX. XXXX, E. F. XX/XX, G., právne zast.: Mgr. Peter Németh, advokát, so sídlom advokátskej kancelárie Veterná 43, 931 01 Šamorín, proti žalovaným: 1/ H. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom I. J. XXX, XXX XX I. J., 2/ K. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom F. H. L. XXX/XX, XXX XX G., 3/ C. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom F. H. L. XXX/XX, XXX XX G., 4/ E. M., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom I. C. XXXX/XX, XXX XX K., zastúpený H. B. trvale bytom I. J. XXX, XXX XX I. J., o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalovaného 4/ proti uzneseniu Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 7C/56/2023-28 zo dňa 05. 09. 2023, takto

rozhodol:

I. Uznesenie Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 7C/56/2023-28 zo dňa 05.09.2023 v časti, ktorou súd prvej inštancie žalovanému 4/ ako podielovému spoluvlastníkovi nehnuteľnosti vedenej N. O. P. Q. L., okres P. Q. L., obec G., k. ú. G. zapísanej na LV č. XXX ako: rodinný dom so súpisným číslom XXX, postavený na pozemku, parcele registra C KN, číslo parcely XX/XX, hospodárska budova so súpisným číslom XXX, postavená na pozemku, parcele registra C KN, číslo parcely XX/X, pozemok, parcela registra C KN, číslo parcely XX/X - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 244 m², pozemok, parcela registra C KN, číslo parcely XX/X - záhrada o výmere 1010 m², pozemok, parcela registra C KN, číslo parcely XX/X - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 712 m², pozemok, parcela registra C KN, číslo parcely XX/X - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 33 m², pozemok, parcele registra C KN, číslo parcely XX/XX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 181 m² z a k á z a l nehnuteľnosť scudziť, darovať, zaťažiť, zriadiť na ňu vecné bremeno, a to až do právoplatného skončenia súdneho konania o určenie vlastníckeho práva navrhovateľov 1/ a 2/ k nehnuteľnosti titulom dedenia v prvej dedičskej skupine po poručiťke H. B., D. C., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX p o t v r d z u j e .

II. Vo zvyšku uznesenie Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 7C/56/2023-28 zo dňa 05.09.2023, ktorým súd prvej inštancie zakázal žalovanému 4/ „akýmkoľvek“ spôsobom nakladať s jeho spoluvlastníckym podielom na nehnuteľnosti m e n í t a k , že návrh na návrh na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a .

odôvodnenie:

1. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že navrhovatelia sa domáhali, aby súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým žalovaným 1/ až 4/ ako podielovým spoluvlastníkom nehnuteľnosti vedenej N. O. P. Q. L., okres P. Q. L., obec G., k. ú. G., zapísanej na liste vlastníctva číslo XXX ako: rodinný dom so súpisným číslom XXX, postavený na pozemku, parcele registra C KN, číslo parcely XX/XX, hospodárska budova so súpisným číslom XXX, postavená na pozemku, parcele registra C KN, číslo parcely XX/X, pozemok, parcela registra C KN, číslo parcely XX/X - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 244 m², pozemok, parcela registra C KN, číslo parcely XX/X - záhrada o výmere 1010 m², pozemok, parcela registra C KN, číslo parcely XX/X - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 712 m²,

pozemok, parcela registra C KN, číslo parcely XX/X - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 33 m², pozemok, parcele registra C KN, číslo parcely XX/XX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 181 m², zakáže akýmkoľvek spôsobom nakladať s ich spoluvlastníckym podielom na nehnuteľnosti (najmä nehnuteľnosť scudzíť, darovať, zaťažiť, zriadiť na ňu vecné bremeno), a to až do času právoplatného skončenia súdneho konania o určenie vlastníckeho práva navrhovateľov 1/ a 2/ k nehnuteľnosti, titulom dedenia v prvej dedičskej skupine po poručiteľke H. B., D. C., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX. Navrhovatelia uviedli, že sú vnukmi poručiteľky H. B., D. C., narodennej XX.XX.XXXX, ktorá dňa XX.XX.XXXX zomrela, sú jej zákonnými dedičmi v I. dedičskej skupine v zmysle § 473 Občianskeho zákonníka spolu so žalovanými 1/ - 4/. Navrhovatelia 1/ a 2/ sú dedičmi poručiteľky právom svojho nebohého otca (syna poručiteľky) D. B., nar. XX.XX.XXXX, ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX. Navrhovatelia 1/ a 2/ z neznámych dôvodov, v dedičskom konaní po poručiteľke H. B. boli opomenutí v dedičskom konaní. Právoplatným a vykonateľným rozsudkom okresného súdu sp. zn. 7C/54/2022-106 zo dňa 21.04.2023, súd určil, že navrhovatelia 1/ a 2/ sú dedičmi v I. dedičskej skupine po poručiteľke H. B., D. C., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX. Medzi navrhovateľmi 1/ a 2/ a žalovanými 1/ - 4/, predovšetkým žalovaným 1/, napriek viacerým snahám navrhovateľov 1/ a 2/ o uznanie ich nároku na pozostalosti (t.j. vlastníckeho práva) nedošlo. Žalovaní 1/ - 4/ scudzili predajom viaceré nehnuteľností patriace do dedičstva. Masa nehnuteľností, ktoré boli predmetom dedičstva po poručiteľke vyplýva z verejnej listiny, a to osvedčenia o dedičstve. Lustráciou na stránke R. navrhovatelia zistili, že pozostalosť po neb. H. B. je ponúkaná na predaj. Navrhovatelia majú dôvodnú obavu, že pri ostávajúcej poslednej nehnuteľnosti tvoriacej predmet dedičstva, budú žalovaní 1/ - 4/ postupovať rovnako účelným prevodom vlastníctva nehnuteľnosti na tretiu osobu. K návrhu doložili výpis z LV č. XXX, úmrtný list H. B., rodný list D. B., úmrtný list D. B., rodné listy navrhovateľov 1/ a 2/ a rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 7C/54/2022-106 zo dňa 21.04.2023.

2. Okresný súd z dedičského spisu 10D/832/2004 po neb. H. B. zistil, že dedičské konanie bolo skončené Osvedčením o dedičstve č. k. 10D 832/2004 Dnot 210/2004 zo dňa 01.12.2005, právoplatným dňa 01.12.2005, z právoplatného rozsudku č. k. 7C/54/2022-106 zo dňa 21.04.2023 zistil, že navrhovateľ 1/ a 2/ sú dedičmi v I. dedičskej skupine po poručiteľke H. B., D. C., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX.

3. Uplatnený nárok posúdil okresný súd podľa § 324 ods. 1 a ods. 3, 325 ods. 1 a ods. 2, písm. d) § 326 ods. 1, 329 ods. 1 prvá veta CSP a uviedol, že subjekt domáhajúci sa vydania neodkladného opatrenia musí osvedčiť dôvody na jeho vydanie, t.j. potrebu dočasnej úpravy pomerov strán sporu alebo obavu o ohrozenie budúceho výkonu súdneho rozhodnutia, dôvodnosť nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy. (Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. Novembra 2012, sp. zn. 6 M Cdo 5/2012). Účelom neodkladného opatrenia je rýchla úprava pomerov strán sporu v prípadoch, kedy strana podávajúca návrh na takéto rozhodnutie osvedčí naliehavosť potreby takéhoto postupu odrážajúcu nemožnosť vyčkať do konečného rozhodnutia vo veci samej, alebo zabezpečenie výkonu existujúceho, prípadne ešte nevykonateľného alebo očakávaného rozhodnutia.

4. Oboznámením sa so skutkovými tvrdeniami navrhovateľov obsiahnutými v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a k nemu priloženými listinnými dôkazmi, dospel okresný súd k záveru, že návrh navrhovateľov na nariadenie neodkladného opatrenia je podaný dôvodne. Účelom neodkladného opatrenia je dosiahnutie predbežných účinkov v prípade, ak nie je zrejmé, kedy bude sporný vzťah strán sporu vyriešený konečným rozhodnutím súdu a vyvstáva potreba dočasnej úpravy pomerov strán. Navrhovatelia osvedčili dôvodnosť svojho nároku, ako aj existenciu bezprostredne hroziacej ujmy. Je dôvodné, aby boli dočasne upravené pomery strán sporu a tým sa predišlo hroziacej ujme navrhovateľov v oblasti ich vlastníckych práv. Vzhľadom na bezprostrednosť hrozby (ponuka domu na predaj prostredníctvom web stránky R.) a tým súvisiacu naliehavosť poskytnutia ochrany sa výber procesného prostriedku navrhovateľov 1/ a 2/, ktorým je návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, javí súdu ako pochopiteľný a v danej situácii ako účinný prostriedok jej ochrany. Skutočnosť, že navrhovatelia ako vnuci poručiteľky H. B., ktorých otec (syn poručiteľky) v čase smrti poručiteľky už nežil sú dedičmi v I. dedičskej skupine po poručiteľke H. B., D. C., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX vyplýva z právoplatného rozsudku č. k. 7C/54/2022-106 zo dňa 21.04.2023. Z návrhu navrhovateľov ako aj šetrením na webovom portáli R. je zrejmé, že žalovaní 1/ - 4/ majú v súčasnej dobe záujem previesť nehnuteľnosť na tretiu osobu, nakoľko túto ponúkajú na uvedenej web stránke na predaj. Na základe uvedeného mal okresný súd za preukázané, že v súčasnej dobe je nutný daný procesný zásah

do vlastníckeho práva žalovaných 1/ - 4/ touto dočasnou formou, ktorou im uložil zákaz nakladať s nehnuteľnosťou až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej, v ktorom súd bude riešiť otázku oprávnenosti ich vlastníckeho práva, nakoľko žalovaní 1/ - 4/ majú záujem scudziť danú nehnuteľnosť (zverejnený inzerát na R.), s čím by mohlo dôjsť k nereparovateľnej ujme na vlastníckych právach navrhovateľov 1/ a 2/, resp. ujme, ktorú by bolo možné reparovať len ďalšími súdnymi konaniami.

5. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, okresný súd návrhu navrhovateľov 1/ a 2/ na nariadenie neodkladného opatrenia v plnom rozsahu vyhovel a rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

6. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie v súlade s § 355 ods. 2 CSP v spojení s § 357 písm. d) CSP, v lehote v súlade s § 362 ods. 1 CSP podal odvolanie žalovaný 4/, navrhol rozhodnutie zmeniť tak, že súd návrh zamietne. Uviedol, že odvolanie podáva z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, nakoľko súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolateľ – žalovaný 4/ namietal, že súd vydaným neodkladným opatrením úplne obmedzil akúkoľvek možnosť žalovaných vykonávať svoje vlastnícke práva k nehnuteľnostiam, neskúmal existenciu naliehavého právneho záujmu navrhovateľov v spojitosti s ich možnosťou domôcť sa vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam a možnou zákonnosťou žaloby o určenie vlastníckeho práva spôsobom, ktorý uvádzajú navrhovatelia. Poukázal na § 485 a § 105 Občianskeho zákonníka. Namietal, že súd neprihliadol na skutočnosť, že aj v konaní o určenie, že navrhovatelia sú dedičmi, žalovaní opakovane namietali premlčanie práva oprávneného dediča domáhať sa svojho práva podľa § 485 OZ. Pokiaľ by to nebolo súdu z doterajších podaní zrejmé, týmto uplatňuje námietku premlčania podľa § 105 OZ. Poukázal na rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Co/300/2011 a rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/108/2008. Navrhovatelia sa vydaným predbežným opatrením a následnou žalobou, ktorá však nemá oporu v zákone snažia o sanáciu toho, že nevyužili svoje možnosti dané zákonom v zákonom stanovených lehotách, tým nadmieru primeraným okolnostiam obmedzujú jeho legálne vlastnícke právo nadobudnuté na základe rozhodnutia súdu. Majetkom nadobudol v dobrej viere v konaní o dedičstve, obaja navrhovatelia o smrti poručiťky vedeli, s oboma navrhovateľmi normálne komunikovali. Rozhodnutie je v rozpore so základným právom odvolateľa svoj majetok užívať a poberať z neho úžitky.

7. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) preskúmal vec v rozsahu podľa § 379, § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania v súlade s § 385 CSP (a contrario), rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti potvrdil v súlade s § 387 ods. 1 CSP a v časti zmenil v súlade s § 388 CSP, nakoľko neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie ani na jeho zrušenie.

8. Podľa § 387 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

9. Podľa § 388 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

10. Podľa § 380 CSP odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný. Na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, prihliadne odvolací súd, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené.

11. Predmetom preskúmania odvolacím súdom je rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým nariadil neodkladné opatrenie, tak, že žalovaným 1/ - 4/ zakázal akýmkoľvek spôsobom nakladať s ich spoluvlastníckym podielom na nehnuteľnosti (presne označenej), najmä nehnuteľnosť scudziť, darovať, zaťažiť, zriadiť na ňu vecné bremeno, a to až do právoplatného skončenia súdneho konania o určenie vlastníckeho práva navrhovateľov 1/ a 2/ k nehnuteľnosti titulom dedenia po v prvej dedičskej skupine po poručiťke H. B., D. C., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX.

12. Žalobcovia podali návrh na nariadenie neodkladného opatrenia z dôvodu ohrozenia ich vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, nakoľko sú oprávnenými dedičmi a žalovaní sú povinní im vydať v dedičskom konaní nadobudnutý majetok. Zároveň tvrdili, že žalovaní chcú predmetný majetok predať.

13. Odvolací súd udáva, že pred nariadením neodkladného opatrenia posudzuje súd, či je osvedčená existencia právneho vzťahu medzi sporovými stranami, či navrhovateľom tvrdené a osvedčené skutočnosti odôvodňujú potrebu neodkladnej úpravy pomerov, uložením požadovanej povinnosti alebo obmedzenia objektívne možno dosiahnuť ochranu, ktorej sa navrhovateľ domáha (princíp efektívnosti), navrhovaným neodkladným opatrením, pokiaľ má mať dočasný charakter, nebude vytvorený nenávratný stav, právne účinky neodkladného opatrenia neobmedzia povinnú osobu neprimeraným spôsobom a nad nevyhnutný rozsah (princíp proporcionality).

14. Neodkladné opatrenie je možné nariadiť z dvoch dôvodov - jedným je bezodkladná úprava právnych pomerov a druhým je potreba zamedziť zmareniu exekúcie. Z charakteru neodkladných opatrení vyplýva, že pri ich nariaďovaní prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. Súd sa obmedzí len na osvedčenie najzákladnejších skutočností, z ktorých možno vyvodiť nutnosť úpravy pomerov, pričom miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Tieto skutočnosti pritom musia byť takého charakteru, že ak by k úprave pomerov nedošlo, mohlo by dôjsť k nezvratiteľnému následku alebo k stavu, ktorý by bol zvrátiteľný len s neprimeraným úsilím a nákladmi, resp. s veľkými ťažkosťami. Z charakteru neodkladného opatrenia i z úpravy postupu súdu pri rozhodovaní vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie. Aj v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia však súd skúma splnenie podmienky vecnej legitímácie, ktorou vo všeobecnosti v civilnom konaní rozumieme oprávnenie alebo povinnosť strany vyplývajúce z hmotného práva. Vecnú legitímáciu má ten, komu svedčí stav z hmotného práva, teda kto je nositeľom subjektívneho práva (aktívna vecná legitímácia) alebo nositeľom subjektívnej povinnosti vyplývajúcej z hmotného práva (pasívna vecná legitímácia), o ktorých sa v konaní rozhoduje. Súd návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovie len vtedy, ak návrh podáva osoba, ktorá je nositeľom subjektívneho práva, a keď návrh smeruje proti osobe, ktorá je nositeľom subjektívnej povinnosti. Je taktiež nutné, aby strana sporu domáhajúca sa nariadenia neodkladného opatrenia osvedčila dôvody na jeho nariadenie, t. j. potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu ohrozenia exekúcie, ako aj dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana. Pri rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia je súd viazaný návrhom, pričom však musí starostlivo zvážiť najmä rozsah navrhovaných obmedzení. Povinnosť niečo vykonať, niečo sa zdržať alebo niečo znášať uloží vždy len takým spôsobom, aby neprimerane nenarušil hospodárske funkcie strany, voči ktorej neodkladné opatrenie smeruje. Dôkazné bremeno resp. bremeno osvedčenia spočíva výlučne na navrhovateľovi neodkladného opatrenia.

15. Odvolateľ – žalovaný 4/ v odvolaní namietal, že okresný neskúmal existenciu naliehavého právneho záujmu navrhovateľov v spojitosti s ich možnosťou domôcť sa vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam ani zákonnosťou žaloby o určenie vlastníckeho práva spôsobom, ktorý uvádzajú navrhovatelia, namietal, že súd neprihliadol na skutočnosť, že aj v konaní o určenie, že navrhovatelia sú dedičmi, žalovaní opakovane namietali premlčanie práva oprávneného dediča domáhať sa svojho práva podľa § 485 OZ a § 105 OZ, pokiaľ by to nebolo súdu z doterajších podaní zrejmé, týmto uplatňuje námietku premlčania. Odvolateľ tiež namietal, že súd vydaným neodkladným opatrením úplne obmedzil akúkoľvek možnosť žalovaných vykonávať svoje vlastnícke práva k nehnuteľnostiam, navrhovatelia sa snažia o sanáciu toho, že nevyužili svoje možnosti dané zákonom v zákonom stanovených lehotách, tým nadmieru primeraným okolnostiam obmedzujú legálne vlastnícke právo odvolateľa.

16. Podľa § 485 ods. 1 OZ, ak sa po prejednaní dedičstva zistí, že oprávneným dedičom je niekto iný, je povinný ten, kto dedičstvo nadobudol, vydať oprávnenému dedičovi majetok, ktorý z dedičstva má, podľa zásad o bezdôvodnom obohatení tak, aby nemali majetkový prospech na ujmu pravého dediča.

17. Za oprávneného dediča možno považovať len toho, kto mal mať v dedičskom konaní postavenie dediča, avšak z rôznych dôvodov došlo k prejednaniu dedičstva bez neho a nadobudnutie dedičstva bolo potvrdené inému, alebo mu bolo potvrdené vo väčšom podiele ako by mu patril. Hoci sa dedičstvo nadobúda okamihom smrti poručiteľa, zákon v záujme právnej istoty rieši nadobudnutie vlastníctva nepravým dedičom tak, že zakladá oprávnenému dedičovi nárok na vydanie toho, čo z dedičstva nadobudol nepravý dedič. K samotnému vydaniu dedičstva môže dôjsť dohodou uzavretou medzi oprávnenou osobou a nepravým dedičom. Oprávnený dedič má teda právo domáhať sa nárokov vyplývajúcich mu z ust. § 485 OZ v súdnom konaní. Aktívnu legitímáciu má osoba, ktorá sa nezúčastnila dedičského konania. Pasívnu legitímáciu má ten, kto podľa rozhodnutia o dedičstve nadobudol majetok

poručiť, hoci podľa dedičského práva ho nemal nadobudnúť buď vôbec alebo v menšom rozsahu. Z ust. § 481 ods. 1 OZ vyplýva, že oprávnenému dedičovi vzniká voči nepravému dedičovi právo na vydanie majetku zisteného dedičstvom. Z formulácie povinnosti vydať „majetok“ je zrejmé, že prednosť má naturálna reštitúcia pred peňažnou náhradou. Len vtedy, ak naturálna reštitúcia nie je dobre možná, prichádza do úvahy peňažná náhrada, a to za primeranej aplikácie ustanovení o bezdôvodnom obohatení.

18. Odvolací súd udáva, že v tomto konaní žalovaní 1/ až 4/ tvoria samostatné procesné spoločenstvo podľa § 76 CSP, t.j. každý má v konaní samostatné práva a povinnosti a každý zo žalovaných koná sám za seba. Vzhľadom na uvedené odvolací súd mohol preskúmať správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie len vo vzťahu k odvolateľovi, t.j. žalovanému 4/ a to v rozsahu odvolania a dôvodov odvolania.

19. Odvolací súd zistil, že v konaní bolo osvedčené, že žalobcom svedčí aktívna legitímácia a odvolateľovi pasívna legitímácia, čo ani odvolateľ nepoprel v odvolaní. Tiež právoplatným rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 7C/54/2022-106 zo dňa 21. 04. 2023 bolo určené, že navrhovatelia 1/, 2/ sú dedičmi v prvej dedičskej skupine po poručiťke H. B., D. C., nar. XX. XX. XXXX, zomrelej XX. XX. XXXX. V odvolaní odvolateľ nenamieta, že v dedičskom konaní nadobudol majetok poručiť, hoci podľa dedičského práva ho nemal nadobudnúť v takom rozsahu, pretože aj navrhovatelia boli oprávnenými dedičmi. Odvolateľ nenamietal záver okresného súdu, že má záujem s predmetnou nehnuteľnosťou, ktorá bola predmetom dedenia nakladať.

20. Vzhľadom na vyššie uvedené bol osvedčený nárok žalobcov. Z hmotnoprávnej úpravy ochrany opomenutého dediča vyplýva, že práve žalobou o určenie vlastníctva k nehnuteľnostiam, ktoré boli v dedičskom konaní predmetom dedenia sa realizuje právo na ochranu opomenutého dediča. Oprávnený dedič sa môže voči neoprávnenému dedičovi domáhať určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti zapísanej v katastri nehnuteľností. Ide o zvláštnu žalobu, ktorá nie je určovacou žalobou v zmysle § 137 písm. c) CSP. Naliehavý právny záujem na určení nie je potrebné preukazovať, preto námietka odvolateľa, že navrhovatelia nemajú naliehavý právny záujem na konaní nie je dôvodná, nespôsobuje vecnú nesprávnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie.

21. Pokiaľ ide o námietku premlčania vznesenú odvolateľom v odvolacom konaní, odvolací súd udáva, že vyriešenie právnej otázky, či právo žalobcov je premlčané bude predmetom posúdenia zisteného skutkového stavu v konaní vo veci samej. V konaní o naradenie neodkladného opatrenia súd nevykonáva dokazovanie v rozsahu zistenia skutkových okolností potrebnom pre rozhodnutie vo veci samej, v ktorom budú posúdené všetky predpoklady pre naplnenie hypotézy hmotnoprávnych ustanovení a posúdená aj vznesená námietka premlčania.

22. Odvolací súd námietku odvolateľa, ktorou namietal, že rozsahom nariadeného neodkladného opatrenia okresný súd úplne obmedzil akúkoľvek možnosť žalovaných 1/ - 4/ vykonávať svoje vlastnícke právo k nehnuteľnostiam považoval odvolací súd za čiastočne dôvodnú. Súd prvej inštancie rozhodol tak, že zakázal žalovanému 4/ „akýmkoľvek“ spôsobom nakladať s jeho spoluvlastníckym podielom na nehnuteľnosti, najmä nehnuteľnosť scudziť, darovať, zaťažiť, zriadiť na ňu vecné bremeno. Rozsah zákazu - uložením požadovanej povinnosti alebo obmedzenia je potrebné uložiť tak, aby sa dosiahla ochrana, ktorej sa navrhovateľ domáha (princíp efektívnosti), právne účinky neodkladného opatrenia nemajú obmedziť povinnú osobu neprimeraným spôsobom a nad nevyhnutný rozsah (princíp proporcionality). Súd prvej inštancie uložený rozsah povinnosti bližšie neodôvodnil, ani z návrhu navrhovateľov nevyplýva potreba uloženia povinnosti – zákazu „akýmkoľvek“ spôsobom nakladať so spoluvlastníckym podielom na nehnuteľnosti, navyiac ide o neurčité uloženie povinnosti, čo spôsobuje nevykonateľnosť rozhodnutia. Vzhľadom na uvedené odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti vo vzťahu k odvolateľovi – žalovanému 4/ (nakoľko len tento podal odvolanie), tak ako vyplýva z výroku rozhodnutia. Uložením zákazu žalovanému 4/, v intenciách obsahu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, v rozsahu nehnuteľnosť scudziť, darovať, zaťažiť, zriadiť na ňu vecné bremeno, a to až do právoplatného skončenia súdneho konania o určenie vlastníckeho práva navrhovateľov 1/ a 2/ k nehnuteľnosti titulom dedenia v prvej dedičskej skupine po poručiťke H. B., D. C., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX možno dosiahnuť ochranu, ktorej sa navrhovatelia domáhajú, nebude vytvorený nenávratný stav, právne účinky neodkladného opatrenia neobmedzia povinnú osobu neprimeraným spôsobom a nad nevyhnutný rozsah, preto odvolací súd v uvedenej časti

rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil a vo zvyšku rozhodnutie zmenil tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo vzťahu k žalovanému 4/ zamietol.

23. Odvolací súd pre úplnosť udáva, že rozhodnutie vo vzťahu k žalovaným 1/ až 3/, ktorí nepodali odvolanie nebolo predmetom preskúmania odvolacím súdom, nakoľko žalovaní netvorili nerozlučné spoločenstvo. Pokiaľ ide o výrok rozhodnutia, ktorým súd prvej inštancie v súlade s § 336 CSP vo výroku uznesenia uložiť navrhovateľom povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci samej, tento zostáva nedotknutý (nebolo proti nemu podané odvolanie).

24. O nároku na náhradu trov konania odvolací súd nerozhodol, nakoľko nejde o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí (§ 396 ods. 1 CSP, za použitia § 262 odst. 1 CSP), žalobcom bola uložená povinnosť podať návrh vo veci samej, v ktorej bude rozhodnuté o nároku na náhradu trov konania.

25. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov členov senátu 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).